Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin asiantuntijalausunto tupakkalain muuttamisesta, StV 16.11.2021 klo 10:00

TRE:7628/06.10.03/2021

Lisätietoja päätöksestä
Ympäristöterveyspäällikkö Merja Bojang, p. 050 521 5184, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot
Terveysinsinööri Tarja Hartikainen, p. 050 554 5899, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös
Tampereen kaupunki on savuton työnantaja ja kannattaa esityksen mukaista tupakointikieltojen laajentamista myös kuntalaisille tarjottaviin julkisiin palveluihin leikkikentille ja uimarannoille. Esityksen tavoitteena on suojella väestöä, etenkin pieniä lapsia tupakansavulle altistumiselta sekä tupakointiin liittyvältä mallioppimiselta. Savuttomuutta on haluttu edistää Tampereella, jossa edellisellä valtuustokaudella tehtiin sekä valtuusto- että kuntalaisaloitteet tupakointikieltojen yleisestä laajentamisesta. Aloitteiden perusteella Tampereen EU-uimarannoille annettiin suositukset savuttomuudesta, koska kunnalla ei ollut mahdollisuutta määrätä uimarannoille tupakointikieltoja.

Kannatamme nyt lausunnolla olevassa lakiesityksessä esitettyjä tupakointikieltoja EU-uimarannoille. Katsomme, että tupakkalain tavoitteiden saavuttamiseksi kielto tulisi laajentaa koskemaan kaikkia uimarantoja, sillä käyttäjien olisi helpompi ymmärtää, että tupakointi on kielletty kaikilla uimarannoilla. Uimarantojen käyttäjille käsite ”EU-uimaranta” ei ole selkeä. Kaikilla uimarannoilla oleskelee lapsia. Esityksen tavoitteena on myös tupakoinnista aiheutuvan roskaamisen ja siitä edelleen aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentyminen. Tupakoinnin kieltäminen kaikilla rannoilla vähentäisi myös roskaantumista. Tupakoiville tulisi osoittaa tupakointipaikka, jossa on asianmukainen roskasäiliö tupakantumppeja varten.

Terveydensuojeluviranomainen voi valvoa tupakointikieltomerkkejä uimarannoilla terveydensuojelulain mukaisen valvonnan yhteydessä. Muuhun valvontaan ympäristöterveydenhuollon viranomaisilla ei käytännössä ole mahdollisuutta.

Tampereen kaupunki kannatta tupakoinnin kieltämistä leikkikentillä. Kiellon tulisi kattaa kaikki tupakkatuotteet - myös nuuska. Tupakkatuotteiden savu ja jäte (esim. nuuskapussit) aiheuttavat vaaraa leikkipaikoilla, joten niitä ei kannata erottaa toisistaan. Kaikentyyppisten tupakkatuotteiden kielto on myös kasvatuksellinen esimerkki. Leikkipuistot ja -kentät eivät ole kunnan terveydensuojeluviranomaisen valvonnassa, vaan niitä valvoo Tukes.

Tupakointikielloilla on suuri merkitys asennekasvatuksessa. Usein tupakointikieltojen rikkomusten jälkivalvonta on käytännössä erittäin vaikeaa - lähes mahdotonta. Mikäli uimarannalta, jolle on määrätty tupakointikieltoja, löytyy tarkastuksella tupakantumppeja, kenelle valvontaviranomaisen tulisi antaa 96 §:n mukainen määräys?

Kannatamme esitettyä muutosta, joka selkeyttää asuntoyhteisön mahdollisuutta määrätä tupakointikielto kaikille hallitsemilleen alueille. Kunnan määräämän tupakointikiellon hakeminen asuntojen parvekkeille ja sisätiloihin on erittäin kankea menettely. On erittäin valitettavaa, että esityksessä ei olla säätämässä asuntoyhteisöille oikeutta päättää näistä tupakointikielloista. Tampereen kaupunki toivoo, että lainsäädäntöä edistettäisiin pikaisesti siihen suuntaan, että asuntoyhteisöt saisivat mahdollisuuden määrätä tupakointikieltoja myös yksityisille parvekkeille.

Määrätyistä tupakointikielloista ilmoittamista ja kiellon kirjaamista vuokrasopimukseen tulisi edelleen selkeyttää. Lainsäädännössä tulisi edellyttää, että vuokrasopimuksessa ja isännöitsijäntodistuksessa tulee näkyä asuntoon määrätty parveketupakointikielto. Kiellon tulisi näkyä myös, mikäli asuntoa vuokrataan lyhytaikaisestikin (esim. airbnb). Lainsäädännössä tulisi edellyttää, että taloyhtiössä määrätyt tupakointikiellot yhteisissä ja yksityisissä tiloissa tulee aina näkyä myös porraskäytävän ilmoitustaululla. Käytännön valvonnassa on havaittu näissä puutteita.

Viranomaisen on erittäin vaikea todentaa tupakointikieltojen rikkomista. Käytännössä asuntoyhteisöjen tupakointikieltorikkomuksia koskevien ilmoitusten johdosta tehdyillä tarkastuksilla on käynyt kaksi ihmistä. Nykyinen uhkasakkoprosessi on erittäin kankea, joten kannatamme seuraamusmaksua, jonka voisi määrätä maksuun, jos kaksi viranhaltijaa on todennut määräysten vastaisen toiminnan. Tarkastuksilla tulisi olla mahdollista kuvata ja videoida määräyksien vastaista toimintaa (käytännössä määräysten vastaisesti tupakoivia henkilöitä). Tupakkalaissa tulisi ottaa enemmän kantaa siihen, mitä oikeuksia tupakkalain mukaista tarkastusta tekevällä viranhaltijalla on.

Perustelut
Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua tupakkalain muutosesityksestä (HE 141/2021 vp).

Tiedoksi
Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta, Kari Kankaala, Merja Bojang, Tarja Hartikainen, Paula Saarijärvi

Allekirjoitus

Ympäristöterveyspäällikkö Merja Bojang

Lausunto on lähetetty sähköpostitse 11.11.2021

Tampere
11.11.2021

Merja Kovamäki
Toimistosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 12

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)